

[Halvgaard]

almindelig bankrente i hvert fald i en overskuelig fremtid.

I det øjeblik man kunne få totalrammen ned på de 3.000 – og det er endda i overkanten – sådan at man nogenlunde uddanner efter, hvad samfundet har behov for, er vi positive også over for eventuel studieløn, selvfølgelig med kontrol, eksamener osv., sådan at ingen kan studere på nas og samtidig få studieløn. Det er de tanker, vi har gjort os med hensyn til SU.

Ebba Strange (SF):

Kun et par bemærkninger her i anden runde. Da ministeren talte om, hvor dyrt det ville være at afvikle banklånene til fordel for statslån, sad jeg og tænkte på alle de færdiguddannede kandidater, der har svært ved at få arbejde, og som sidder med en kæmpegæld, som jo må virke fantastisk uoverskuelig, og jeg tænkte på, at folketinget netop har vedtaget en gældssaneringsordning for landmændene – jeg håber, venstres ordfører stadig væk er til stede. Spørgsmålet er, om der ikke var andre grupper i denne befolkning, der også kunne trænge til en gældssanering. Jeg tror, vi skal se lidt på, om den model, venstre har lagt frem med hensyn til gældssanering for landmænd, kunne anvendes på færdiguddannede kandidater, der jo nemlig også har optaget lån til en rente på 11–12 pct., og som nu sidder og skal betale dem af med en rente på 20–22 pct. Det er klart, de er præcis lige så dårligt stillede som de landmænd, der har investeret i forventning om en anden rentefod end den, de nu kommer til at betale tilbage med. Men det tror jeg vi skal vende tilbage til fra SFs side på et senere tidspunkt.

Vi har diskuteret dette så tit. Jeg er enig med ministeren i, at den ulykkelige dag var den dag, statslånene blev afskaffet, fordi dette problem accelererer for hvert år, der går. Men så meget desto mere vigtigt er det vel at få taget fat på en afvikling, og en afvikling er der i hvert fald flertal for i dette hus. Derfor håber jeg, ministeren kan få overbevist sine regeringskolleger om, at det er nødvendigt at få taget fat på den del. For selv om jeg synes, at vi godt kunne tage fat på denne reform nu, foregår der naturligvis også i mit hoved noget med en prioritering, og jeg me-

ner også, at det første vigtige punkt i prioriteringen er at få afviklet banklånene.

Den anden bemærkning er til fru Eva Møller. Vi er uenige med det konservative folkeparti i det dér med stopprøverne. Vi mener, der foregår rigeligt med prøver, også prøver, der har stoplignende virkning, i alle uddannelser, ikke bare i de længerevarende videregående uddannelser, men også i de kortere videregående uddannelser; man kender modellen fra mange af de uddannelser, som jeg kender noget til i hvert fald, så det behøver vi ikke at udvide efter vores mening.

Men det er rigtigt, at hvis alt det, de studerende kunne få i de første år, var stipendier, ville det være lettere for dem at begynde, men jeg mener alligevel, vi stadig væk har den hurdle tilbage, der hedder, at hvis man kommer fra et miljø, hvor det ikke er almindeligt at bygge sin økonomi på lån, hvor man simpelt hen er bange for disse lån, fordi man er bange for ikke at kunne indfri dem, når tiden kommer, vil den store låneandel, som man bliver nødt til at tage på et senere tidspunkt, alligevel afholde unge mennesker fra at gå i gang.

Så vil jeg endelig sige noget om det med princippet at give de 16–18-årige uddannelsesstøtte. Vi har jo mange forskellige uddannelser i dette land, og dem, vi diskuterer, når vi diskuterer SU, er en ganske bestemt del af disse uddannelser. Ved siden af de uddannelser har vi lærlingeuddannelser, de helt almindelige håndværkslærlingeuddannelser, og dér får de unge mennesker jo deres lærlingeløn helt uafhængigt af, hvad forældrene tjener. Det samme gælder, når unge mennesker går i gang med en bankuddannelse, en etatsuddannelse, en sygeplejeruddannelse og andre uddannelser, hvor man får løn i uddannelses-tiden: den bliver givet fuldstændig uafhængigt af, om man har rige forældre eller fattige forældre. Det er da klart, at det giver en meget større frihed for de unge mennesker at vælge en sådan uddannelse, når de ikke skal tage hensyn til, hvor meget deres forældre nu kan klare. Jeg tror, vi er mange, der kender eksempler på unge mennesker, som føler sig fantastisk bundne af den forældreafhængighed, de bliver ved med at være i – nu heldigvis kun til det 22. år, tidligere til det 23. år – når de skulle uddanne sig og var afhængige af at gå hjem og bede far og mor om støtte med regelmæssige mellemrum, for-